

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 34/23

Λουξεμβούργο, 16 Φεβρουαρίου 2023

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-216/21 | «Asociația “Forumul Judecătorilor din România»

Γενικός εισαγγελέας Ν. Αιμιλίου: διαδικασία προαγωγής των δικαστών βάσει αξιολόγησης του έργου και της συμπεριφοράς τους από επιτροπή αποτελούμενη από τον πρόεδρο και δικαστές του οικείου ανώτερου δικαστηρίου είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης

Εντούτοις, ακόμη και όταν τα ίδια τα μέλη της εν λόγω επιτροπής είναι ανεξάρτητα, τα κριτήρια που εφαρμόζουν πρέπει να είναι επαρκώς αντικειμενικά, λυσιτελή και επαληθεύσιμα, οι δε αποφάσεις της επιτροπής πρέπει να είναι αιτιολογημένες

Το 2019, το τμήμα δικαστών του Consiliul Superior al Magistraturii (Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, Ρουμανία· στο εξής: CSM) ενέκρινε με απόφασή του εθνικό κανονισμό για τη μεταρρύθμιση της διαδικασίας προαγωγής που εφαρμόζεται στους δικαστές των κατώτερων δικαστηρίων της Ρουμανίας. Η Asociația «Forumul Judecătorilor din România» (ένωση «Forum των δικαστών της Ρουμανίας») και ο ΥΝ ζητούν τη μερική ακύρωση της εν λόγω απόφασης ενώπιον του Curtea de Apel Ploiești (εφετείου Ploiești, Ρουμανία).

Οι προσφεύγοντες προβάλλουν ότι η διαδικασία προαγωγής που εφαρμόζεται στους δικαστές των κατώτερων εθνικών δικαστηρίων διεξάγεται από τους προέδρους και τα μέλη των εφετείων στα οποία πρόκειται να πληρωθούν διαθέσιμες θέσεις και στηρίζεται σε υποκειμενικά και αυθαίρετα κριτήρια και όχι σε αντικειμενική αξιολόγηση των υποψηφίων αποκλειστικά βάσει της επίδοσής τους σε γραπτή εξέταση.

Το εφετείο Ploiești διερωτάται κατά πόσον μια τέτοια μεταρρύθμιση είναι συμβατή προς την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών.

Στις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Ν. Αιμιλίου καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **διαδικασία προαγωγής των δικαστών βάσει αξιολόγησης του έργου και της συμπεριφοράς τους από επιτροπή αποτελούμενη από τον πρόεδρο και δικαστές του οικείου ανώτερου δικαστηρίου, οι οποίοι επίσης εξετάζουν κατ' έφεση τις αποφάσεις που εκδίδουν οι εν λόγω δικαστές και διενεργούν περιοδικές αξιολογήσεις του έργου τους, είναι συμβατή προς το δίκαιο της Ένωσης**¹. Εντούτοις, ακόμη και όταν τα μέλη της επιτροπής είναι ανεξάρτητα, τα κριτήρια που εφαρμόζουν πρέπει να είναι επαρκώς αντικειμενικά, λυσιτελή και επαληθεύσιμα, οι δε αποφάσεις της επιτροπής πρέπει να είναι αιτιολογημένες.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η διαδικασία προαγωγής των δικαστών που υπηρετούν σε κατώτερα

¹ Την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη και στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ.

δικαστήρια στη Ρουμανία διαρθρώνεται σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο βασίζεται σε γραπτό διαγωνισμό που αποσκοπεί στον έλεγχο τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των πρακτικών δεξιοτήτων των υποψηφίων. Οι επιτυχόντες προάγονται στη συνέχεια σε ανώτερη επαγγελματική βαθμίδα αλλά, στην πραγματικότητα, εξακολουθούν να υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο. Το δεύτερο στάδιο, το οποίο καλείται «προαγωγή βάσει αποτελεσματικότητας», δίνει τη δυνατότητα στους υποψηφίους που έχουν ήδη επιτύχει «επιτόπια» προαγωγή και διαθέτουν την απαιτούμενη επαγγελματική βαθμίδα να τοποθετηθούν όντως σε περιφερειακό δικαστήριο ή εφετείο.

Η Asociația «Forumul Judecătorilor din România» και ο ΥΝ βάλλουν κατά των ρυθμίσεων που αφορούν το δεύτερο στάδιο της εν λόγω διαδικασίας, κατά το οποίο η εξεταστική επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει το δικαιοδοτικό έργο και τη συμπεριφορά των υποψηφίων κατά τα τρία τελευταία έτη που προηγούνται της συμμετοχής τους στο δεύτερο στάδιο. Δύο πτυχές της εν λόγω διαδικασίας φαίνεται να τους προβληματίζουν ιδιαίτερα: αφενός, ο τρόπος διορισμού των μελών της εξεταστικής επιτροπής που συμμετέχουν στη διαδικασία της «προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας» και η σύνθεση της εν λόγω επιτροπής και, αφετέρου, τα κριτήρια που εφαρμόζουν τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής προκειμένου να αποφασίσουν ποιοι υποψήφιοι θα προαχθούν.

Όσον αφορά τον διορισμό των μελών της εξεταστικής επιτροπής και τη σύνθεσή της, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι τα στοιχεία που προβάλλονται στην κύρια δίκη δεν είναι ικανά, αφ' εαυτών, να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες στους πολίτες ως προς το ανεπηρέαστο των υποψηφίων στη διαδικασία της «προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας» από εξωτερικούς παράγοντες.

Τα ζητήματα της ανεξαρτησίας των δικαστών δεν περιορίζονται σε καταστάσεις που αφορούν τις άλλες εξουσίες ή τρίτους, αλλά μπορούν να ανακύψουν εντός του ίδιου του δικαστικού συστήματος, κάθε φορά που υπάρχει κίνδυνος αθέμιτου επηρεασμού των δικαστών από τους συναδέλφους τους. Εντούτοις, πρέπει να υπάρχει κάποια ένδειξη ότι η συγκέντρωση εξουσίας θα μπορούσε πράγματι να προκαλέσει εξωτερική παρέμβαση ή πίεση ικανή να θίξει την ανεξάρτητη κρίση των δικαστών των κατώτερων δικαστηρίων και να επηρεάσει τις αποφάσεις τους.

Επειδή τα ίδια τα μέλη των εφετείων των κρατών μελών οφείλουν, βάσει του δικαίου της Ένωσης, να συμμορφώνονται με την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών και να είναι απαλλαγμένα από εξωτερικές επιρροές και πιέσεις, είναι κατ' αρχήν σε θέση να αξιολογούν το έργο των υποψηφίων και να καθορίζουν ποιοι εξ αυτών αξίζουν να προαχθούν. **Ωστόσο, καθοριστικός παράγοντας από την άποψη της ανεξαρτησίας των δικαστών δεν είναι τόσο το ερώτημα ποιος διεξάγει μια διαδικασία προαγωγής όσο το κατά πόσον τα κριτήρια που εφαρμόζει το όργανο που είναι επιφορτισμένο με τη διεξαγωγή της εν λόγω διαδικασίας είναι επαρκώς σαφή, αντικειμενικά και επαληθεύσιμα και κατά πόσον το εν λόγω όργανο είναι υποχρεωμένο να αιτιολογεί τις αποφάσεις του.**

Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν τα κριτήρια που εφαρμόζονται μπορούν να εγείρουν εύλογες αμφιβολίες στους πολίτες ως προς την ανεξαρτησία των δικαστών των κατώτερων δικαστηρίων τους οποίους αφορά η εν λόγω διαδικασία. Αυτό συμβαίνει ιδίως όταν οι κανόνες που ισχύουν ως προς μια συγκεκριμένη διαδικασία ή τα κριτήρια που εφαρμόζονται κατά τη διεξαγωγή της δεν προβλέπονται από το νόμο (και, ως εκ τούτου, δεν είναι επαληθεύσιμα), είναι ασαφή ή αλυσιτελή ή μπορούν να οδηγούν σε εικασίες σχετικά με την επιρροή πολιτικών ή άλλων δυνάμεων (επί παραδείγματι, όταν τα κριτήρια που εφαρμόζονται δεν είναι επαρκώς αντικειμενικά).

Στην προκειμένη περίπτωση, τα κριτήρια για την αξιολόγηση του έργου των υποψηφίων απαριθμούνται ρητώς και είναι, επομένως, επαληθεύσιμα. Επιπλέον, είναι στο σύνολό τους λυσιτελή για τον σκοπό της διαμόρφωσης γνώμης σχετικά με το δικαιοδοτικό έργο και την αξία των υποψηφίων.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει επίσης ότι οι πηγές πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων στις οποίες τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να βασίσουν την απόφασή τους όσον αφορά έκαστο υποψήφιο είναι πολυάριθμες και ποικίλες. Αυτό συμβάλλει στο να δημιουργείται η εντύπωση ότι η συνολική διαδικασία της «προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας» βασίζεται a priori σε αντικειμενική και όχι σε αυθαίρετη αξιολόγηση.

Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η επιτροπή που είναι επιφορτισμένη με τη διεξαγωγή της διαδικασίας προαγωγής οφείλει να συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση στην οποία να αναφέρεται η βαθμολογία που δόθηκε για τα εφαρμοσθέντα κριτήρια καθώς και η συνολική βαθμολογία που έλαβε ο υποψήφιος κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας -την οποία ο υποψήφιος δικαιούται να προσβάλει-, επιβεβαιώνουν την απουσία πραγματικού κινδύνου «αδικαιολόγητης διακριτικής εξουσίας» που να δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες στους πολίτες ως προς την ανεξαρτησία των εν λόγω δικαστών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους
Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Μείνετε συνδεδεμένοι!

